

شیرینی آدامسی چه دادیم و چه گرفتیم؟

در حالی که سرعت فزاینده دولت یازدهم برای اجرای تعهدات هسته‌ای حتی طرف غربی را به اعجاب و داشته، آمریکایی‌ها علاوه بر تحمیل فشارهای مختلف به بهانه‌های واهی، قصد دارند تا با اجرای ناقص و نیم‌بند برجام، علاوه بر حفظ ساختار تحریم‌ها، راه نفوذ خود را در ایران هموار کنند.

در حالی که سرعت فزاینده دولت یازدهم برای اجرای تعهدات هسته‌ای حتی طرف غربی را به اعجاب و داشته، آمریکایی‌ها علاوه بر تحمیل فشارهای مختلف به بهانه‌های واهی، قصد دارند تا با اجرای ناقص و نیم‌بند برجام، علاوه بر حفظ ساختار تحریم‌ها، راه نفوذ خود را در ایران هموار کنند.

دولت یازدهم با شعار تدبیر و امید و با وعده‌های فراوان پیرامون حل مسئله هسته‌ای ظرف سه تا شش ماه، در خرداد سال 92 به روی کار آمد و بلافاصله از تیر ماه همان سال وزارت خارجه را مسئول آغاز مذاکرات هسته‌ای با غرب کرد و گفت‌وگوها آغاز شد. ماحصل دور نخست گفت‌وگوهای هسته‌ای دولت تدبیر و امید با کشورهای موسوم به 5+1 توافق موقت یا همان توافق ژنو بود. خروجی این توافق برای ایران این بود که در مجموع 7 میلیارد دلار از درآمدهای نفتی بلوکه شده خود را در بانک‌های خارجی دریافت کرد ولی در برابر امتیازاتی که به طرف غربی واگذار شد این رقم قابل اعتنا نبود. پس از توافق ژنو، به دلیل موقت بودن این توافق از بهمن ماه همان سال دور جدید مذاکرات ایران و غرب آغاز شد، مذاکراتی که پس از حدود 20 ماه در 23 تیر سال جاری به بار نشست و امروز در افکار عمومی به عنوان برنامه جامع اقدام مشترک یا برجام شناخته می‌شود.

در طی دو سال و نیمی که دولت یازدهم با طرف غربی پای میز مذاکره بر سر مسئله هسته‌ای نشست نه تنها تحریم‌های ظالمانه‌ای که از قبل بر ایران تحمیل شده بود لغو نشد بلکه طرف غربی با گستاخی و جسارت هر چه تمام در حین مذاکرات هسته‌ای بر تعداد و حجم تحریم‌های جمهوری اسلامی ایران افزود.

توافق ژنو در 3 آذر 92 حاصل شد ولی تنها چند روز بعد از آن طرف غربی نه تنها نرمشی در لحن و فحوای کلامش ایجاد نشد بلکه با کاربرد لفاظی‌های قبل نشان داد که سر سازش با ایران ندارد. این چرخش ادبیات در طرف غربی توسط برخی از رسانه‌ها در کشور مسکوت ماند. برخی از روزنامه‌های اصلاح‌طلب با سروصدای زیاد در تلاش بودند تا این توافق ژنو را یک پیروزی بزرگ و منحصر به فرد در تاریخ هسته‌ای معرفی کنند. روزنامه «گسترش» فردای روز توافق موقت با تیتر «تحریم‌ها ترک خورد» به استقبال این توافق رفت. روزنامه روزان از این توافق به عنوان «معامله قرن» یاد کرد و روزنامه آرمان در تیتر یک خود چنین آورد «باید به ظریف مدال داد». البته این تیترها تنها گوشه‌ای از هیاهوی رسانه‌های زنجیره‌ای‌ها برای بزرگ‌نمایی این توافق بود. تحریم، فردای روز توافق ژنو

در همین حال که برخی سرخوشانه در ایران مشغول بزم به مناسبت توافق ژنو بودند در 15 آذر 92 دانکن هانتز عضو کمیته نیروهای مسلح کنگره گفت: فکر می‌کنم اگر ما مجبور باشیم ایران را بزنیم نباید با نیروی زمینی عمل کنیم بلکه باید این کار را با استفاده از بمب‌های اتمی تاکتیکی انجام دهیم تا آنها را برای یک یا سه دهه به عقب برانیم. در 16 آذر همان سال نیز اوباما دوباره از گزینه حمله نظامی استفاده کرد: اگر ایران به توافقنامه هسته‌ای پایبند نماند تحریم‌ها را افزایش می‌دهیم و آمادگی برای گزینه نظامی هم وجود دارد. سه روز بعد در 19 آذر نیز وزیر امور خارجه آمریکا جان کری گفت: اگر ایران هر بخشی از این توافقنامه را نقض کند، همه پیشرفت‌ها متوقف می‌شود و آمریکا می‌تواند به صورت نظامی پاسخ دهد.

در تاریخ ۸ آذر ۹۲، یعنی کمتر از یک هفته بعد از امضای توافق ژنو، اتحادیه اروپا، نام شرکت مدیریت ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای ایران و ۱۶ شرکت کشتیرانی را به فهرست شرکت‌های ایرانی تحت تحریم این اتحادیه افزود. سید عباس عراقچی، معاون وزیر امور خارجه در این باره گفت: اولاً توافقنامه هنوز اجرایی نشده است و ثانیاً چنین اقدامی در چارچوب اجرای تحریم‌های گذشته ارزیابی می‌شود و به معنای وضع تحریم جدید نیست. چند روز بعد در تاریخ ۲۱ آذر ۹۲ و در حالی که تیم کارشناسان ایرانی و تیم غربی در وین مشغول بررسی امور مربوط به اجرایی شدن توافق ژنو بودند، وزارت خزانه‌داری آمریکا نیز نام شرکت‌ها و افرادی را به تحریم‌های خود افزود. ماری هارف، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت: آنها [مقامات ایرانی] این را می‌دانستند.

طرف‌های غربی در حین مذاکرات ژنو و وین هرگاه اراده کردند ایران را با تحریم‌های جدید مواجه کرده و هر بار نیز دولتمردان و هیئت مذاکره‌کننده حتی حداقل مواضع را نیز در برابر این تحریم‌ها اتخاذ نکرد و همین امر باعث گستاخی شدیدتر آمریکایی‌ها شد.

صدای روس‌ها هم درآمد

۱۷ بهمن ۹۲ و تنها چند روز پس از آغاز مذاکرات وین، افراد و شرکت‌هایی به لیست تحریم‌های آمریکا افزوده شدند. جالب اینجاست که سخنگو و مسئولان وزارت خارجه از کنار این ماجرا عبور کردند اما وزارت خارجه روسیه با صدور بیانیه شدیداللحنی، این اقدام را نقض مستقیم توافقنامه هسته‌ای ژنو و نقض قوانین بین‌المللی خواند.

مذاکرات وزارت خارجه در برابر تحریم‌ها و تهدیدات آمریکا کار را به جایی کشاند که طرف آمریکایی برای اولین بار در تاریخ ۳۵ ساله انقلاب اسلامی از ورود نماینده ایران در سازمان ملل جلوگیری کرد. حمید ابوطالبی که از طرف رئیس‌جمهور، که قول داده بود حرمت و کرامت را به پاسپورت ایرانی بازگرداند، به‌عنوان نماینده جدید ایران در سازمان ملل انتخاب شده بود، به بهانه حضور در تسخیر لانه جاسوسی از ورود به مقر سازمان ملل منع شد. دولت ایالات متحده در روز جمعه ۲۲ فروردین ۱۳۹۳ به صورت رسمی اعلام کرد که کنگره این کشور ورود آقای ابوطالبی به خاک آمریکا را ممنوع کرده است.

کاروان تحریم‌های غرب و آمریکا در حین گفت‌وگوهای هسته‌ای به همین جا ختم نشد بلکه در ۷ شهریور ۹۳ دیوید کوهن معاون وزیر خزانهداری آمریکا از تحریم جدید آمریکا علیه ایران پرده‌برداری کرد و گفت: تصمیم واشنگتن علیه بیش از ۲۵ شرکت و فرد که مظنون به همکاری در جهت توسعه برنامه هسته‌ای و کمک به دور زدن تحریم‌ها توسط ایران هستند، نشان‌دهنده تداوم عزم ما در جهت اقدام علیه هر کسی، در هر جایی که تحریم‌ها را نقض می‌کند است.

بعد از توافق وین (برجام) نیز رسانه‌های اصلاح‌طلب دست از تمجید و تملق برداشتند و همان وضعیتی که پس از توافق موقت شاهد بودیم در این روزنامه‌ها تکرار شد و با تیتیر هماهنگ «آماده‌باش برای جشن هسته‌ای به استقبال این توافق رفتند»؛ توافقی که در همان حین تنظیم اسنادش در غرب در حال نقض بود و در مجلس نمایندگان آمریکا مشغول اعمال تحریم‌های جدید بودند.

شمارش معکوس برجام

ماراتن تحریم‌های کنگره

گذشته از تحریم‌های کوچک و بزرگی که در حین مذاکرات و در دوران دوسال و نیم روی کار آمدن دولت یازدهم غربی‌ها به بهانه‌های مختلف علیه ایران اعمال کردند، در آستانه اجرای برجام به نظر می‌رسد که شیطنت‌ها همچنان ادامه دارد و طرح‌های مختلف تحریمی برای ایران از سوی آمریکایی‌ها در نظر گرفته می‌شود و یکی از پر سر و صداترین آنها در روزهای اخیر نیز قانون محدودیت سفر به ایران بود که توسط رئیس‌جمهور آمریکا نیز به امضا رسید. باراک اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا با امضای لایحه بودجه سال جاری این کشور، محدودیت‌های تازه برای ورود به این کشور را هم به عنوان بخشی از قانون بودجه تایید کرده است.

ماجرای این قانون ضد ایرانی به این صورت است که مجلس نمایندگان آمریکا روز ۸ دسامبر (۱۷ آذر) طرحی را تصویب کرد که محدودیت‌های تازه‌ای را برای شهروندان ۳۸ کشور که در حال حاضر بدون ویزا به آمریکا سفر می‌کنند، در نظر می‌گیرد. بر اساس فصل ۲۰۳ از متن بودجه سال آینده آمریکا - که بعد از تصویب سنا و امضای اوباما به قانون تبدیل شده - اگر شهروندان این ۳۸ کشور در پنج سال گذشته به سوریه، عراق یا کشورهای حامی تروریسم از نظر وزارت خارجه آمریکا (ایران، سودان و سوریه) سفر کرده باشند، نمی‌توانند مانند گذشته بدون ویزا وارد آمریکا شوند. به علاوه کسانی که تابعیت دوگانه این کشورها را هم دارند، از جمله ایرانی‌هایی که شهروند کشورهای معاف از ویزا مانند بریتانیا، استرالیا یا فرانسه هستند، باید با اجرای قانون تازه برای سفر به آمریکا درخواست ویزا کنند.

بعد از هسته‌ای

موشک‌ها حربه تحریم می‌شوند

این طرح در واقع رسماً مانع از ورود هرگونه سرمایه‌گذار غربی به ایران می‌شود و دست‌تجار و شرکت‌های مالی و صنعتی را برای ورود به اقتصاد ایران می‌بندد و علاوه بر این طرح مذکور زنگ هشدار بود برای کسانی که کورکورانه هنوز معتقدند که اعمال تحریم‌ها در کنگره آمریکا از سوی چند سناتور و نماینده افراطی جمهوری خواه است چرا که قانون اخیر ضدایرانی مجلس نمایندگان آمریکا با ۴۰۷ رای مثبت و تنها ۱۹ رای منفی به تصویب رسید و این به معنای اتفاق نظر نمایندگان جمهوری خواه و دموکرات در زمینه تحریم و تحدید جمهوری اسلامی ایران است.

از طرفی چند روز پیش در ۱۷ ماه جاری جان کربی سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت: هیچ یک از بندهای توافق هسته‌ای میان ایران و ۵+۱، آمریکا را از اعمال تحریم‌های جدید به علت پیشبرد برنامه موشکی ایران باز نمی‌دارد.

این اظهارنظرها از سوی آمریکایی‌ها در حالی ادامه دارد که خبرهای منتشر شده حاکی از آن است که آمریکا به دنبال محدودیت‌های جدیدتری است و قانون‌گذاران آمریکایی چند طرح ضد ایرانی دیگر را نیز مطرح کرده و در حال بررسی آنها هستند و جدیدترین بهانه آنها نیز برنامه‌های موشکی ایران قلمداد می‌شود.

این طرح‌ها شامل طرح عدم تحمل اقدامات تروریستی، خاتمه برنامه تسلیحات هسته‌ای ایران قبل از تخفیف تحریم‌ها، طرح تحریم و جلوگیری از موشک‌های بالستیک ایران است که مجلس نمایندگان آمریکا بعد از تصویب طرحی که اختیارات دولت برای رفع تحریم‌های ضدایرانی را کاهش می‌دهد به دنبال تصویب و اجرای این سه طرح ضد ایرانی است.

توطئه غربی-عربی نفتی ضد ایران

فراسوی خط و نشان‌های تحریمی و اعمال محدودیت‌هایی که غرب به رهبری آمریکا بر جمهوری اسلامی طی مدت حدوداً سه ساله مذاکرات هسته‌ای دولت یازدهم با 1+5 وارد کرده است در چند ماه اخیر شاهد فروش موج توطئه‌ای جدید در زمینه قیمت نفت هستیم؛ توطئه‌ای که حتی وزارت نفت را نیز به صدا درآورد. کاهش روزافزون قیمت نفت در چند ماه اخیر نشان از این توطئه فاحش غربی-عربی دارد که از این روزنه با سست کردن درآمدهای مالی کشور بتوانند زیربنای اقتصاد ایران را تضعیف و از این جمهوری اسلامی کشوری تابع در جهت اعمال سیاست‌های خود بسازند که به همه سازهای غرب برقصد. دولت یازدهم در سال 92 در حالی عرصه مدیریت کشور را به دست گرفت که هر بشکه نفت به طور متوسط 100 دلار معامله و روانه بازارهای مصرف می‌شد ولی از زمانی که روند گف‌وگوه‌های هسته‌ای با 1+5 شتاب گرفت با افت بی‌سابقه قیمت نفت مواجه شده‌ایم به نحوی که هر بشکه نفت با قیمتی زیر 28 دلار به بازارهای جهانی عرضه می‌شود. البته این وضعیت به طور بارزی توسط آمریکا و عربستان برای ناکامی جمهوری اسلامی در زمینه توسعه اقتصادی مدیریت می‌شود. در واقع هدف از این توطئه پلید این است که شرایطی را به وجود آورده‌اند که حتی فردای روز اجرایی شدن برجام نیز اتفاقی در اقتصاد ایران رخ ندهد. طرف آمریکایی حتی در این روزها که به ادعای خودشان حدود یک هفته تا اجرای برجام مانده دست از تحریم برداشته‌اند و در حالی که ایران با سرعت توقف‌ناپذیر در حال اجرای تعهدات خود و آخرین مراحل آن یعنی خارج کردن قلب راکتور اراک است، مجلس نمایندگان آمریکا طرح‌های جدیدی برای تحریم علیه ایران پیشنهاد و تصویب می‌کند.

اکنون زمان اعمال فشار است!

«کوبین مک‌کارتی»، رهبر اکثریت جمهوری‌خواه در مجلس نمایندگان آمریکا گفت: حامیان و مخالفان برجام در کنگره، خواستار وضع تحریم‌های جدید علیه ایران هستند. او از نمایندگان دو حزب خواست برای تحریم ایران متحد شوند. وی ادامه داد: «جمهوری‌خواهان و دموکرات‌ها می‌دانند که لازم است ما همین حالا فشار روی ایران را آغاز کنیم.»

روزنامه وال استریت ژورنال نیز در گزارشی از افزایش فشار نمایندگان دموکرات آمریکایی به باراک اوباما رئیس‌جمهوری آمریکا برای اقدام علیه ایران در زمینه آزمایش موشکی این کشور خبر داد. این گزارش افزود: هم نمایندگان دموکرات و هم نمایندگان جمهوری‌خواه آمریکایی معتقدند که برای حفظ اعتبار آمریکا در توافق هسته‌ای، کاخ سفید باید تحریم‌هایی را علیه ایران بعد از انجام دو آزمایش موشکی که اخیراً انجام شد اعمال کند و آن را پیش ببرد. این روزنامه در ادامه افزود: مجلس نمایندگان آمریکا روز چهارشنبه در زمینه طرح جمهوری‌خواهان برای دشوار کردن رفع تحریم‌ها علیه ایران رای‌گیری می‌کند. این طرح که خواستار دشوار کردن رفع تحریم‌های آمریکا علیه ایران است روز پنجشنبه هفته گذشته در کمیته روابط خارجی مجلس نمایندگان به تصویب رسید و برای رأی‌گیری مجدد، به صحن اصلی مجلس ارجاع داده شد.

این روند در حالی است که دولت یازدهم بی‌اعتنا به تحریم‌های رو به افزایش آمریکا ضد ایران با سرعتی وصف‌ناپذیر که حتی باعث اعجاب خود آمریکایی‌ها نیز شده در حال اجرای مو به موی تعهدات خویش است.

وبگاه اینترنتی کنگره آمریکا «هیل»، با نقل خبر خروج قلب راکتور اراک نوشت: ایران با سرعتی فراتر از حد انتظار در حال اجرای تعهدات خود تحت سند «برجام» است. این پایگاه اینترنتی با اشاره به پایان عملیات خروج قلب راکتور اراک نوشت: «پیشرفت ایران، (در اجرای برجام)، سریع‌تر از آن چیزی است که تحلیلگران انتظار داشتند.»

رفتار دولت یازدهم در اجرای تعهدات هسته‌ای حتی غربی‌ها را به این نکته سوق داده که شائبه انتخاباتی بودن و تاثیرگذاری این رفتار بر انتخابات‌های اسفند ماه سال جاری را در نظر گرفته‌اند. سرعت عمل دولت یازدهم در اجرای تعهدات، حریف را نیز به تعجب وا داشته در حالی که حریف نه تنها کوچکترین تلاشی برای اجرای تعهدات خود نمی‌کند بلکه حتی تحریم‌های جدیدی بر حجم تحریم‌های جمهوری اسلامی اضافه می‌کند و صرف نظر از آنها بازی‌های جدیدی از جمله اعمال توطئه نفتی و همچنین پیش کشیدن مسئله موشکی را نیز مطرح کرده است.

آگاهی از این شائبه توسط طرف آمریکایی و سرعت عمل دولت برای اجرای تعهدات باعث خواهد شد تا طرف غربی فردای روز اجرای برجام با تعلیق و یا لغو بخش کوچکی از تحریم‌ها شیرینی آدامس‌گونه‌ای را به ایران عرضه کند به این معنا که با رهاسازی بخش اندکی از تحریم‌ها هم پایگاه جریانی را که مورد حمایت خویش است در افکار عمومی محکم‌تر کرده و راه آنها را برای ورود به مجلس همواره می‌کند و هم اینکه با حفظ بخش اعظم ساختار تحریم‌ها، توان هسته‌ای ایران را از بین می‌برد. یعنی طرف غربی قصد دارد تا با تزریق لذتی آنی و لحظه‌ای در فردای روز اجرای برجام پایگاه و راه نفوذ خود را با حفظ تحریم‌ها در ایران هموارتر کند.